

TYÖLÄISNAINEN

SOSIALIDEMOKRATISEN NAISLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

Tilaushinnat Suomessa:

Koko vuosi	Smk. 4: —
Puoli »	» 2: —
Yksityisnumeroita	» —: 10
Amerikassa koko vuosi	1 doll. 25 cent.
» puoli »	» 65 »
Venäjällä koko vuosi	1 rupl. 75 kop.
» puoli »	» 90 »

Vastaava toimittaja:

MIINA SILLANPÄÄ

Toimittaja:

HILJA PÄRSSINEN
Osoite Helsinki, Eläintarha 14

2 vuosikerta

Ilmestyy Helsingissä kerran viikossa

Konttori: Helsinki

Antink. 20. Avoinna klo 10—2, 6—8.

Puhelin 56 59.

Ehdotus laiksi työsopimuksesta.

Viime numerossa julkaisimme ylläolewasta laatiehdotuksesta palkkollisia koskevan osan. Tarkastakaamme sitä vähäsen. Pykälä 40 määrittelee palvelusajan pituuden. Woimassa oleva palkkausjäntö muistuttaa tässä kohden orjuusaitaa, koska se määrää palvelijan tekemään vuoden sitomuksen, mutta uusi senaatin „w a p a a m i e l i n e n“ ehdotus on tässä kohdin wieläkin ankarampi. Pykälä kuuluu:

„Jos palvelusajasta ei ole erityisesti sovittu, tahi jos asianhaaroista ei käy ilmeisesti selville, että asianomaiset owat muuta tarkoittaneet, pidetään sopimus tehtynä, milloin se tarkoittaa palvelusta maataloudessa, sen jälkeen ensiksi tulewan marraskuun 1 päivästä yhdeksi vuodeksi eteenpäin j. n. e.“

Tämän pykälän mukaan kun palvelija lupautuu palvelukseen marraskuun 15 p. ja jos ei hänellä ole näyttää todistusta, että sopimus päättyy ensi vuoden marraskuussa, niin laki määrää hänen olemaan paikassaan vielä seuraavan vuoden. Palkantorotus ei luonnollisesti woi tulla kysymykseen tällä aikaa. Että tämänlaatuinentkin sopimus woi tulla mahdolliseksi on lakiin sovellettu seuraawa tekele. § 3 toinen kohta kuuluu: „Sopimus, jonka mukaan työn tulee alkaa myöhemmin kuin vuoden kuluttua on mitätön.“

Laki sallii tehtäväksi kolmewuotisia työsopimuksia, jonka mukaan woidaan siis palkkollisiatin pestata kolmeksi vuodeksi terrallaan. Ohme, ettei herrat ole ehdottaneet elinkautijia työsopimuksia sallittawaksi?

41 § mukaan on irtisanominen maanviljelyspalkkollisille kuukausi ennen muuttoa ja kaupunki palkkollisille 14 wuorokautta. Jos sopimusta ei ajallaan irtisanota, jatkuu maanviljelyspalkkollisen palvelusaita yhdellä wuodella samoilla ehdoilla.

Palkkauskysymyksen owat lainlaatijat osanneet laatia erittäin edulliseksi ijännistölle, siitä määrää § 44:

„Jos palkkollinen on maataloudessa wuosipalveluksessa, lasjetaan rahassa maksettawasta wuosipalkasta kolmasosa marraskuun 1 ja toukokuun 1 päivän väliselle ajalle ja kaksikolmannetta osaa jällellä olewalle wuosipuoliselle, mitä palkkollinen täten on ansainnut, suoritetaan hänelle kuukausittain.

Muille palkkollisille on palkka kuukaudesta maksettawa; kuitenkin on ijännällä oikeus wakuudekseen palvelusajan loppuun pidättää rahapalkasta niin suuri määrä kuin wastaa puolen kuukauden palkkaa.“

Tämän nojalla woidaan pidättää palkkollinen vuoden loppuun palveluksessaan kun laki antaa oikeuden pidättää

osan heidän palkkaansa wakuudeksi. Jos palvelustausi loppui 1 p. toukokuuta niin olisikohan porwarit silloinkin walmiit puoltamaan ensi puolelta wuodelta $\frac{2}{3}$ vuoden palkasta. Entistä ankarampi on myöskin ehdotus, että ijäntä on oikeutettu myöskin kuukausipalvelijain palkasta pidättämään puolen kuun palkan wakuudeksi, että jos tahtoisi muuttaa tai riitaantui, on waarasja menettää puolenkuun palkansa. Kesällä on työ raskaampaa kun talwella, ja työpäiwä pidempi sanotaan perusteluissa, ja sitäpaitti on samaa menettelytapaa noudatettu myöskin joissafin ulkomaan laisjäännoisjä. Tämmostä ehdotusta katjowat porwarit siis erinomaisen onnistuneeksi.

Tämän lain mukaan woidaan palvelija tuomita myöskin uhkajakkoon, joka ei kuitenkaan woi olla kuukaudesta suurempi kun neljäsosa palkkaa.

§ 50:n welwollisuudesta palvelijaansa kohtaan sanotaan laissa (pykälä 23):

Työnantajan tulee tarjota työntekijälleen, joka asuu hänen luonaan ja on hänen ruoasjaan, terweellinen asunto ynnä sowelias ja riittäwä rawinto, sekä toimittaa hänelle tarpeellinen hoito sairauden aikana tai tapaturman jattuesja. Jos tauti tai tapaturma on aikaansaatu tahallisesti tahi johtunut kewymielisestä elämästä, olkoon työnantaja oikeutettu palkasta vähentämään. mitä hän on sairaan hoidosta maksanut j. n. e.

Miten tällaista pykälää käytännössä tulkitaan, meillä kyllä kokemuksia. Jos palvelija joutuu tapaturman uhriksi, tulkitaan se palvelijan omaaksi syiksi, jos hän muuten sairastuu woidaan syyttää, ettei palvelija ole wiittsinyt hoitaa terweyttään ja niin pois päin, ainahan se woidaan kääntää palvelijain syiksi. Ja silloin on ijännällä oikeus wetää kustannukset palvelijan palkasta.

50 § on myös hywin kuwaawa wapaamielisydestään kehuwan porwariston katjantokannasta; pykälä kuuluu: Jos palkkollinen ilman laillista syytä luopuu palveluksesta, on ijäntä oikeutettu saamaan wahingonkorwaukseksi tämän kuukautista rahapalkkaa wastaawan määrän, ellei hän (ijäntä) halua toteennäyttää wahingon nousseen suurempaan määrään.

Tällaisella määräyksellä tahdotaan estää palvelijaa muuttamasta, jos tahtoo anjaitun palkkansa itse nauttia. Miten palvelija woi näyttää toteen ijäntäwäkenä tylyn käytöksen, miten ruoan riittämättömyyden, waikkafin hänen terweytenä woi siitä johtua waaraan, hänen on pakko olla paifallaan palkkansa menettämisen uhalla.

Palkkolliset owat aina walittaneet sitä määräämätöntä työaitaa, joka on ollut kokonaan riippuwainen ijännän mieliwallasta. Työsopimuslaatiehdotusjesjataan ei siitä puhuta muuta kuin jädetään, että „työntekijän tulee ahkerasti ja

huolellisesti suorittaa tehtävänsä, sätillisesti noudattaa työ-aikaa j. n. e." (15 §). Työaita jää siis kokonaan ijännän määrättäväksi. Tosin on lakiehdotuksessa pykälä 51 määräs, että vuosipalvelijan pitää saada vapaata 8 päivää vuodessa ja puolivuosi palvelija 4 päivää. Tämä on lainvalmistelufunknan mielestä huuri edistysaskel, että nyt ehdotetaan kokonainen päivä enempi vapautta vuodessa kun ennen. Työmies kertoi howiherroilla olevan 227 vapaapäivää vuodessa, on siinä vähän enempi kun palvelijoilla.

*

Tällaista lakiehdotusta emme missään tapauksessa voi hyväksyä, sillä se olisi taakseenpäin menoa. Palvelijain on noustawa ankaraan vastaagitatiiniin moista tefelettä wastaan ja ennen kaikkea vuosipalvelusta wastaan. Perustakaa palvelijain ammattiosastoja missä se waan on mahdollista, sillä ainoastaan ammatillisella järjestyksellä voimme wapaiden kansalaisten oikeudet saawuttaa.

Maana S.

Taivas-usko.

„Jumala ja lähimmäiseni“ nimisessä kirjassa koskettelee Robert Blatchford m. m. tätä kysymystä. Otamme tuosta teoksesta luvun: Epätoivo. (Se antaa jonkinmoisen kuvan asioita ajattelevan ja arwostelewan katantofannasta).

„Jos otatte meiltä uskonnon“ sanovat kristityt, „mitä on teillä muuta tarjottawaa kuin epätoivoa“. Tämä tuntuu minusta melkein asian ottamiselta kauppaannalta eikä erittäin moraalijetta. Siweellinen ihminen ei sano: „Jos luowun uskonstani, mitä maksatte minulle?“ Hän sanoo: „En koskaan luowu uskonstani, ellen ole wakuutettu siitä, ettei se ole totta“. Siweelliselle ihmiselle totuus se merkitsee, ei hinta. Kysymys, mitä siitä hyötyn, osottaa kaike uskonnoillisen tunteen puutteita.

Todella uskonnollisen ihmisen tunne on sitä, että maksoi mitä maksoi, hänen tulee tehdä oikein. Uskonnoillismielinen ihminen ei voi tunnustaa uskontoa, jonka hän ei luule olevan totta. Hänelle on kaikki kaikessa kysymys „mitä on totta?“ eikä „mitä maksatte jos luowun uskonstani“?

Mutta paitsi että kysymys ei ole siweellinen, on se järjetönkin. Jos sanon, että uskonto ei ole totta, on uskowaillella täysi oikeus waatia minulta uutta lupausta. Minä en ole profeetta, jolla olisi funniafrunujen lupauslahjoja.

Mutta minä wastaan tähän merkilliseen kysymykseen niin täydellisesti kuin woin.

En sano, ettei jumalaa olisi. En sano, ettei „taiwasta“ olisi enkä ettei sielu ole kuolematon. Ei ole olemassa tarpeeksi todistuksia, jotka oikeuttaisiwat minua sellaista wakuutusta tekemään.

Sanon wain näistä asioista, että en tiedä. Jumala woi olla, woi olla, woi olla taiwas ja kuolematon sielu. Ja ihminen woi hyväksyä kaiken mitä sanon uskonstosta, luopumatta mistään toiwosta, jota hänen uskonsa kehoittaa häntä ylläpitämään tulewasta elämästä.

Ja se „epätoivo“ se hämmästyttää minua. Epätoivo minkä juhteen?

Sallikaahan minun esittää asia sellaisena kuin sen ajattelen. Jolloinkin hämäästi ajattelen, että ehkä on elämätä haudan takana. Ja se on mieltä kiinnittävää. Mutta wankempi, sywempi ja pysyvämpi tunteein on luullakseni se, että fuollesjamme me fuolemm lopullisesti eikä meitä

warten enää elämätä ole. Se on luullakseni todellinen uskonni — eli olettamukseni. Mutta olenko epätoiwoinen? Missä olin? Kuolemattomuuden aatos ei minua suuresti saa npeilemään. Kuten juuri sanoin, se on mieltä kiinnittävää. Mutta minä en siitä kiitsoonu. Jos on olemassa joku toinen näyttämö, niin me menemme sifälle ja näyttelemme parhaamme mukaan; ja me toiwomme olevamme paljon parempia ja rafastettawampia kuin olemme olleet. Mutta jos se on unta: no niin, uni on lepoa ja waikka tunnen, että minun kokonaisuudessaan katjellen on todella koto hywä olla, niin pitäisinpä ahneutena itkemmistä sentafia, etten woi sitä elää taas uudelleen. Näin minä tunnen. Epätoiwoa? Minä onnellisimpia wanhoja tyhmyreitä Lontoossa. Olen huomannut elämän suotuisaksi ja miellyttäväksi ja olenpa iloinen, että tähän maailmaan olen tullut. Mutta minä en ole niin elämän hurmaama, että wälittäisin takaisin tulosta ja sen uudelleen alkamisesta. Ja waikka uusi alkaminen uudessa maailmassa olisi — niin — mieltäkiinnittävää, en kuitenkaan kitiise, kun wanha taatto kuolema sanoo, että on maata panon aika. Arwelen, että joku tai jokin on ollut niin hywä ja sallinut minun käydä sifälle ilweihyä katselemaan. Mutta häwytön tapa olisi pyytää uutta sifäänpääsyä. Muutamamat teistä waatimat sitä ilman mitään.

„Mutta“, te ehkä sanotte, „entä köyhät, onnettomat ja wiheliäiset — miten ne?“ Ja minä wastaan: „Siinä on teidän uskontonne heikko kohta, ei minun“. Matelkaahan mitä te näille onnettomille tarjotte. Te tarjotte heille alituista siunausta, ei sentafia, että he owat saaneet nälkää ja kurjuutta karsia täällä — ei ollenkaan. Sillä teidän uskontonne myöntää sen mahdollisuuden, että ne, jotka owat tähän maailmaan tulleet huonoinmin warustettuina, jotka owat olleet onnettomimpia ja joita jumala ja ihmiset owat enemmän wäärin kohdelleet, owat paljon suuremmassa waarassa joutua tulewaan tuskapaikkaan kuin onnellisuuden paikkaan.

Ei! Teidän uskontonne mukaan ne köyhät ja heikot, jotka pääsivät taiwaaseen, eiwät pääse sinne sifsi, että owat saaneet wäärnyttää karsia ja että heidän tulee saada oikeutta waan sifsi, että he uskawat Jeesuksen Kristuksen wapahtaneen heidät.

Werrakkaa nyt tätä julmaa järjettömyyden ja wäärnyyden sekajottua sen kansa, jota sanotte „epätoiwon neuwoiksi“, Minä sanon, että woi olla tulewa elämä ja että sitä ei ehkä ole. Jos tulewaista elämää on, niin ihminen sen ansaitsee ja siitä nauttii sittenkin, waikka on ollut onnellinen täällä, on ollut onneton, on menettänyt sekä maallisen onnen että taiwaallisen toiwon.

Sentafia sanon: meidän welwoillisuutemme on pitää huolta siitä, että kaikki lähimmäisemme owat niin onnellisia täällä kuin voimme heidät saada.

Sifsi sanon lähimmäiselleni: „Älkää tytytkö karsimään ja siekämään wäärnyttä tässä maailmassa, sillä sellainen alistuminen on epäsiweellistä ja heikkoutta; pitäkää päanne pystyssä ja waatikka oikeutenne täällä ja heti, ja jättäkää loput Jumalan tai kohtalon huostaan“.

Näettehän, että en koeta riistää keneltäkään ihmiseltä hänen taiwaallista toiwonsa maan päällä.

Mutta minulta on kysytty, pidäntö oikeana ja wiisaana „järjyttää köyhän työmiehen uskoa — sitä uskoa, jota häntä on niin kauwan auttanut“.

Mitä on hänen uskonsa auttanut häntä tekemään? Karsimään tämän elämän pahoja ja wäärnyksiä karsiwällisemmin tulewaisen palkan toiwosja? Sefo on ajatus? Mutta minä en tahdo, että työmies karsiji lewoillisesti tämän pahat ja wäärnydet. Tahdon, että hän omafsi hywäksen, waimonsa ja lastensa hywäksi, oikeuden ja edistysen hywäksi waatii oikeutta ja auttaa elinsuhteitten parantamista maan päällä.

Ei, en tahdo riistää työmieheltä hänen uskoansa: tahdon herättää hänen uskonsa — itsefsä.

Uskonto lupaa meille tulewaisen taiwaan, jossa wielä